

Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв

КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВО

Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни: Українська етнографія

Рівень вищої освіти: перший /бакалаврський/ рівень

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво

Назва освітньо-професійної програми: Інструментально-оркестрове мистецтво

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.mfknukim.mk.ua/course/view.php?id=688>

Рік навчання II: Семестр : III-IV

Викладач: Баковецька О. О. (лекції, підсумковий контроль)

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Українська етнографія» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану, циклу дисциплін професійної та практичної підготовки, яка сприяє підготовці фахівців, виховує та формує основні філософські знання та здібності необхідні для майбутніх викладачів фахових дисциплін, артистів та керівників оркестрових колективів.

Мета: викладання навчальної дисципліни «Українська етнографія» – зорієнтувати студентів на основні напрямки у вивченні та засвоєнні традиційної української обрядовості в усіх сферах життя й діяльності народу; на норми правил високодуховної поведінки в особистому, родинному та суспільному житті людини.

Завдання:

– подати розгорнуте поняття про особливості традиційного українського обряду як складової культури народу та як передумову суспільного буття й діяльності людини;

– спрямувати зацікавлення студентів на основні тенденції та особливості давнього міфологічного світогляду і вірувань українців;

– окреслити коло різновидів традиційних українських обрядів і в цьому спектрі висвітлити основні особливості давньої традиційної культури українського народу як необхідної передумови його подальшого самобутнього розвитку.

Предмет: всі сфери, які пов'язані з явищем етнічності. Це такі аспекти етнографічного пізнання, як походження і історія етносів Землі, їх чисельність і розселення, зовнішній вигляд представників, мовна та релігійна приналежність; особливості традиційних форм культури - господарська діяльність, матеріальна культура (поселення і житла, одяг, їжа), соціонормативна культура: соціальні

інститути (рід, громада, сім'я та ін.), норми поведінки, звичаєве право та ін., духовна культура: обрядовість життєвого циклу (пологова, весільна, похоронна), календарні обряди, вірування і уявлення. Важливі аспекти етнографічного вивчення - системна (структурна) взаємозв'язок явищ культури, особливості етнічної ментальності (національний характер), специфіка міжетнічних відносин, форми етнічності, види етнічних процесів, одна з найважливіших проблем етнографічної науки - виявлення сутності такої форми людської спільноти, як етнос.

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Аудиторних годин	Самостійної роботи студента	Вид підсумкового контролю
4	120	46	74	Залік

Компетентності, яких набуває студент при вивченні дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми

Загальні компетентності ЗК	Фахові компетентності ФК
<p>ЗК1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної</p>	<p>СК14. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.</p> <p>СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.</p>

області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	
--	--

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

ПРН11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.
ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми, опис теми, завдання для самостійної роботи	К-сть годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання	ОК; ПРН	Оцінка (бали)
<i>Тема 1.1. Обряд в системі традиційного світогляду українців. Види українського обряду. Історичні витoki обрядовості. Фонетичні підоснови сутності обряду. Обрядова культура як засаднича складова традиційної культури народу. Українська обрядова культура в контексті загального розвитку культури в Україні. Основні концепції та теорії становлення й функціонування обрядовості. Обряд як фонограф людських почуттів. Обряд як спосіб фіксації досягнень людської спільноти. Обряд як символічна дія. Обряд як різновид звичаю. Взаємозв'язок обряду і міфу. Пріоритетність міфу і обряду. Основні вияви обряду: форма і функція. Видозміна форми й функції обряду та їх вплив на його зміст. Взаємозв'язок обряду, міфу і звичаю. С. Токарев про співвідношення між обрядом і звичаєм. Церемонія і ритуал. Стереотипність в обрядових діях. Регламентуюча та конформуюча роль обряду. Соціальна функція обряду. Обряд як вияв світогляду. Обряд як знакове заповнення часу. Архаїка в</i>	4	лекція	Лекція, презентація, опитування студентів	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
	8	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання схеми; вирішення завдань	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100

обряді. Визначення обряду як містичного дійства. Жертвоприношення в обрядах.					
<p><i>Тема 1.2. Традиційний український обряд: структура чинники, функції, атрибути й символи.</i></p> <p>Структурні особливості традиційного українського обряду: зачин, основне дійство, завершальне дійство. Основні чинники обрядового дійства: обрядове слово, обрядовий хід, обрядове переоблачіння, обрядовий танок, обрядова пісня, обрядове причастя та пригощання, обрядове обдарування, обрядове заняття, обрядова гра. Час і місце проведення обряду. Підпорядкованість обрядів циклічним змінам в природі. Основні святилища давніх українців: ліси, гаї, луки, городища, кладовища, храми, капища, требища. Основні обрядові функції: виховна, розвиваюча, соціальна, містично-модуляційна. Обрядові атрибути та ставлення до них. Символ в обряді. Загальна суть обрядового символу. Різновиди обрядових символів. Символіка обрядових дій, атрибутів, побутових предметів, одягу, їжі, напоїв. Різновиди традиційних обрядів українців: родинні, побутові, господарчі, землеробські, пастуші, календарні.</p>	4	лекція	Лекція, презентація, опитування студентів	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
	8	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання повідомлення; вирішення завдань	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
<p><i>Тема 1.3. Зимовий цикл свят: структурні особливості та світоглядні мотиви</i></p> <p>Сутність календарних народних свят. Основні пам'ятки матеріальної культури з нанесеними на них календарними знаками. Річний календарний цикл та його найважливіші періоди і точки. Землеробський календар українців. Перший цикл зимових календарних свят українців: Видіння (Введення), свято Долі (Катерини), Калита (Андрія), Зимовий Микола, Зачаття. Другий цикл зимових календарних свят українців: Різдво, Василя, Водохреща.</p>	4	лекція	Лекція, презентація, опитування студентів	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
	8	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12,	100

				ПРН15	
<p><i>Тема 1.4. Весняний цикл свят: структурні особливості та світоглядні мотиви</i></p> <p>Перший цикл весняних календарних свят українців та основні обряди, пов'язані з цими святами: Стрітіння, Колодій(Масляна), Обретіння, Явдоки, Сорока, Теплий Олекса, Благовіщення. Великдень в Україні.</p> <p>Другий цикл весняних календарних свят українців: свято Лелі, Юрій (Ярило), Симон Зільник, Весняний Микола, Рахманський Великдень.</p>	4	лекція	Лекція, презентація, опитування студентів	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
	8	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, підготовка презентації; вирішення завдань	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
<p><i>Тема 1.5. Літньо-осінній цикл свят: структурні особливості та світоглядні мотиви</i></p> <p>Русальні свята в Україні: Завивання вінків (Вознесіння), Зелена неділя (Трійця), Проводи русалок та гоніння Шуляка. Свято Купала в Україні. Жнивварські обряди українців: жажинки, обжинки, вшанування ниви (Велесова борода). Літньо-осінній цикл народних календарних свят в українців: три Спаси, три Пречисті, Свято Покрови в Україні.</p>	4	лекція	Лекція, презентація, опитування студентів	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК8, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
	8	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання повідомлення; вирішення завдань	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
<p><i>Тема 2.1. Землеробська та господарська обрядовість українців</i></p>	4	лекція	Лекція, презентація,	ЗК1, ЗК2.	100

Житлова обрядовість. Вибір місця для будівництва житла. Вибір часу для закладання житла: день, фаза місяця.. Обрядові дії, пов'язані з закладами житла. Будівельна жертва. Закладання сволака. Вхідчини: підготовка до вхідчин, запросини, поминальний обід, пошанування господарів, пошанування гостей, пошанування самого житла. Обрядовий вихід у поле: вибір дня, фази місяця, підготовка до виходу в поле, обрядові страви та атрибути. Порядок першої обрядової борозни та першого засіву: основний чин обрядового дійства. Обрядовий вигін худоби: вибір дня, фази місяця. підготовка господаря до обрядового вигону. Обрядове освячення худоби. Благословення та пошанування пастухів. Вимоги до пастуха. Обрядовий хід пастухів і худоби. Пошанування покійних предків.			опитування студентів	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12. ПРН15	
	6	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування; вирішення завдань	ЗК1, ЗК2. ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
<i>Тема 2.2. Побутова обрядовість українців</i> Предмети домашнього побуту: посуд, ложки, бондарні вироби, свічники, рогачі тощо. Гончарство в Україні. Різновиди гончарних виробів. Орнаментування гончарних виробів. Бондарство в Україні. Меблі та їх розміщення в традиційній українській хаті. Столярство в Україні. Різьбярство в Україні. Хатнє начиння із тканини: рядна, верети, коци, рушники, настільники. Ткацтво та килимарство в Україні. Вишивка та в'язання в Україні. Різновиди технік української народної вишивки. Природні й кліматичні умови та їхній вплив на особливості харчування людини. Природна та перероблена людиною їжа. Природні та вироблені людиною напої. Національні страви та напої: символіка та особливості споживання. Сутність родових та національних страв українців. Хліб – головна обрядова страва українців. Історичні витоки хлібопечення. Використання хліба в побуті українців. Використання хліба в родинних обрядах. Система календарного харчування українців.	6	лекція	Лекція, презентація, опитування студентів	ЗК1, ЗК2. ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12. ПРН15	100
	4	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання повідомлення; вирішення завдань	ЗК1, ЗК2. ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
<i>Тема 2.3. Обряд українського весілля: історичні витоки та світоглядні</i>	4	лекція	Лекція, презентація,	ЗК1, ЗК2.	100

<p style="text-align: center;"><i>основи</i></p> <p>Поняття про шлюб і сім'ю. Первісні шлюби і виникнення сім'ї. Екзогамні та ендогамні шлюбні зв'язки. Моно- та полігамний шлюби і їх вияви в історичному бутті українців. Нуклеарні та об'єднані патріархальні родини в Україні. Основні форми укладання шлюбу та звичаєве визнання його законності в традиціях українців. Шлюб як суспільне явище з погляду давніх народних вірувань та звичаєвих норм. Обряд традиційного українського весілля.</p>			опитування студентів	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	
	6	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання повідомлення, підготовка презентації; вирішення завдань	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
<p style="text-align: center;"><i>Тема 2.4. Основні частини українського весілля та їх особливості</i></p> <p>Перед весільний період та його основні обрядові акти: запити, сватання, заручини, оглядини. Перед весільний обрядовий акт сватання: різновиди регіональних традиційних назв обрядового акту, основні чини, вибір дня тижня, порядок дій, знаки згоди та відмови, звичаєва поведінка наречених і батьків. Заручини – публічне закріплення остаточної згоди на шлюб. Поведінка наречених після заручин. Порядок проведення заручин. Основне весільне обрядове дійство: дівич-вечір(складові: виття гільця, розплітання коси, одягання вінка, обмін подарунками, прощання з дівоцтвом), коровай(різновиди форм і назв та порядок випікання), запросини на весілля, вінчання, посад молодих, останній танок молодої, покривання молодої, поділ короваю, комора. Основні весільні чини. Після весільний період: обливання молодих, цигани, перезва. Регіональні особливості традиційного українського весілля.</p>	4	лекція	Лекція, презентація, опитування студентів	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
	6	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання повідомлення, підготовка презентації; вирішення завдань	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
<p style="text-align: center;"><i>Тема 2.5. Родильна обрядовість українців</i></p>	4	лекція	Лекція, презентація,	ЗК1, ЗК2.	100

<p>Народження людини у світлі давніх вірувань українців. Синхронізація та культивування процесів людського родоводу в річищі українських традицій. Вибір найоптимальнішого періоду для зачаття дитини. Перед пологові обрядові дії: запрошення повитухи. Обрядові дії пов'язані з пологами. Обряд очищення баби-повитухи(зливки) та матері. Купання дитини. Відвідування породіллі. Система найменувань у різних народів світу. Надання імені дитині в традиції українців: східноукраїнський та надніпрянський варіанти. Звичайний порядок вибору кумів. Випадки порушення традиції. Традиційний цикл обрядових дій, пов'язаних з хрещенням дитини. Похрестини. Обрядові дії, пов'язані з першим стриженням дитини: пострижини.</p>			опитування студентів	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	
	6	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання повідомлення, підготовка презентації; вирішення завдань	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
<p><i>Тема 2.6. Поховально-поминальна обрядовість українців</i> Смерть людини у світлі давніх вірувань українців. Система поховань у давніх народів: віддання вогню, воді, землі. Обрядові дії, пов'язані з похованням небіжчика. Проща. Обрядові дії, пов'язані з поминанням покійника культ предків. Похорон неохрещених.</p>	4	лекція	Лекція, презентація, опитування студентів	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
	6	самостійна	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання повідомлення, підготовка презентації; вирішення завдань	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК9, ЗК14, ЗК15, ЗК17, ПРН11, ПРН12, ПРН15	100
	120		Всього: 100*0,25		25
Вид підсумкового контролю:	Залік	Форма контролю	Тести		75

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення Microsoft Word, Microsoft Power Point для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності.

Рекомендовані джерела та інформація

1. Основна література

1. Артюх Л. Ф. Українська народна кулінарія. – К., 1977.
2. Безклубенко С. Д. Етнокультурологія. – К., 2002.
3. Борисенко В. К. Весільні звичаї та обряди на Україні. – К., 1988.
4. Весілля. Книга 1,2. – К., 1970.
5. Вовк Хведір. Студії з української етнографії та антропології. – К., 1995.
6. Воропай Олекса. Звичаї нашого народу. – К., 1991.
7. Гійом Левассер де Боплан. Опис України. – Львів, 1990.
8. Данилевська Н. О., Ткач М. М. Ішов Миколай. – К., 1996.
9. Данилевська Н. О., Ткач М. М. Ой ти, Калито, ой медовая. – К., 2004.
10. Данилевська Н.О., Ткач М.М. Просили батько, просили мати. – К., 2005.
11. Еремина В. И. Ритуал и фольклор. – Ленингр., 1991.
12. Ігри та пісні. – К., 1963.
13. Камінський В.. Парубоцькі громади на Поділлі як звичаєво-правовий інститут // Праці комісії для виучування права України. – К., 1928.
14. Килимник Степан. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні. – К., 1994.
15. Кистякивский А. Ф. Права за якими судиться малоросійський народ. – К. 1897.
16. Колядки та щедрівки. – К., 1965.
17. Курочкін О. В. Новорічні свята українців. – К., 1978.
18. Маркевич Н.А. Обычаи и позерья, кухня и напитки малороссиян. – К., 1991.
19. Орел Л. Г. Україна в обрядах на межі тисячоліть. – К., 2001.
20. Повість минулих літ. Літопис. – К., 1989; 2005.
21. Січинський Володимир. Чужинці про Україну. – К., 1992.
22. Скуратівський Василь. Святвечір. – К., 1994.
23. Скуратівський В.Т. Русалії. – К., 1996.
24. Снегирев И. М. Русские простонародн. праздн. и суевенн. обряды. – М., 1837.
25. Сосенко Ксенофонт. Культурно-історична постать староукраїнських свят Різдва і Щедрого вечора. – К., 1994.
26. Сумцов Н. Ф. Парубоцькі братства. // Киевская старина. – 1885. - № 9. – С. 159 – 171.
27. Ткач М. М. Дерево роду. – К., 1995.

- 28.Ткач М. М. Дідова полиця. Пізнавальні джерела та світоглядні мотиви традиційної культури українців. – Ніжин: ФОП. «Пилипенко Н. В.», 2013. – 456 с.
- 29.Українська родина: родинний і громадський побут. – К., 2000.
- 30.Хліб наш насущний. Використання хліба в українських обрядах і звичаях / Упоряд. М. Ткач, Н. Данилевська. – К., 2003.
- 31.Чубинський П. П. Труды этнографическо-статистической экспедиции в Западно-русский край. Материалы и исследования в 7-ми томах. – СПб., 1872-1878.
- 32.Яворницький Д. І. Історія запорозьких козаків. У трьох томах. – Т. 1. – К., 1990.

Допоміжна література

1. Байбурін Альберт. Своє/чуже ім'я (Історично-культурні замітки про зміну імені // Народна творчість та етнологія. – 2013, №4. – С. 39– 56.
2. Бережковский. Парубоцтво как особая группа в малорусском сельском обществе // Киевская старина, 1987, №8 .
3. Бережковський. Парубочі та жіночі громади на Поділлі //Етнографическое обозрение. – Т. XI.
4. Борисенко Валентина. Трансформація весільного обряду протягом століття (на прикладі с. Івча Літинського району // Народна творчість та етнологія. – 2013, №2. – С. 7 – 14.
5. Біляшівський М. Сани в похоронном обряді //Киевская старина. – 1893, № 6
6. Іваницький Анатолій. Зауваги до типології родинно-хрестидьних пісень та обрядовості // Народна творчість та етнологія. – 2013, №3. – С. 52 – 57.
7. Кистяківський А. Ф. К вопросу о цензуре нравов у народа. – СПб., 1878.
8. Родини і хрестини. Запис Д. Мороза // Данило Мороз. Неспарована пара. – К., 2005.
9. Коваль-Фучило Ірина. Похоронний обряд на Косівщині: семантика і номінація // Народна творчість та етнологія. – 2013, № 6. – С.65 – 79.
- 10.Курочкін Олександр. Магія вивертання кожуха у весільному обряді (З якої причини теща вбралася у овчини...» // Народна творчість та етнологія. – 2013, №5. – С. 76 – 81.
- 11.Леньо Таїса. Бойківсько-Закарпатський барвінковий обряд середини ХХ століття (За матеріалами експедицій) // Народна творчість та етнологія. – 2013, №1. – С. 27 – 32.
- 12.Савченко Ф. Парубочі та дівочі громади в Україні //Етнографічний збірник. – Львів, 1930.
- 13.Слово о законі і благодаті київського митрополита Іларіона /Реконстр. укр. абеткою М. Ткача. – К, 2003.
- 14.Срезневский И. И. Святилища и обряды языческих богослужений древних славян по свидетельствам современным и преданиям. – Х., 1846.
- 15.Ткач М. М. Аксіологічна сутність гріха і звичаю в контексті українських традицій // ж. "Літературний Чернігів", 2006 № 3. – С. 149 – 153.
- 16.Ткач М. М. Вилія та Рада у різдвяному циклі свят // г. „Слово Просвіти” – К., 2013. – № 1 (від 01 – 09.01). – С. 14 – 15.

- 17.Ткач М. М. Кобзарювання, мамаювання та юродство в українській духовній традиції // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Кобзарство в контексті становлення української професійної музичної культури". – К., 2005.
- 18.Ткач М. М. Криниця. Наукові розвідки, статті, дослідження, роздуми. – К.:”Логос”, 2012. – 384 с.
- 19.Ткач М. М. Міфологія. Навчальний посібник. – К.: КНУКіМ, 2011. – 216 с.
- 20.Ткач М. М. Обряд в системі традиційного світогляду людини // Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтво, 2011. № 25. – С. 64 – 74.
- 21.Ткач М. М. Родовід Михайла Поплавського сина Михайла, внука Романового. Від джерел до джерел. (Видання виправлене й доповнене).–К.: ТОВ „Макрос”, 2009. – 324 с.
- 22.Українське народознавство. – Львів, 1994.
- 23.Українські приказки, прислів'я і таке інше. – К., 1993.
- 24.Фольклорні записи Марка Вовчка та Опанаса Марковича. – К., 1983.
- 25.Франко І. Я. Найновіші напрямки в народознавстві // Франко І. Я. Зібрання творів у п'ятдесяти томах. – К., 1986. – Т. 45. – С. 254 – 267.
- 26.Чернышев Н. Н. К вопросу о "парубоцтве" как особой общественной группе //Киевская старина. – 1987, № 10.
- 27.Чубинський П.П. Очерк народных юридических обычаев и понятий в Малороссии. СПб., 1869. Шаян Володимир. Віра предків наших. – Гамільтон, 1987. Чумарочка рябесенька. Українські народні пісні у записах Н. Данилевської та М. Ткача // Упоряд., передмова, ред. – Ніжин: "Аспект-Поліграф", 2011. – 224с. У співавторстві з Н. О. Данилевською.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Скрипник Г.А. Етнологія, етнографія, народознавство [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 3: Е-Й / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во "Наукова думка", 2005. - 672 с.: іл. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?termin=Etnologiya> <http://renaissance.rchgi.spb.ru/Cusanus/autor.rus.htm> – сайт присвячений філософії М. Кузанського.
2. Українська етніка: Електронний освітній ресурс відділу виховної роботи та позашкільної освіти КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» народознавство, етнологія та фольклористика - <https://vpo-ano.wixsite.com/etnika/veb-resursi>

Політика вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Українська етнографія» передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в

дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Система оцінювання та вимоги

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	ВИД КОНТРОЛЮ	БАЛИ
	присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	Оцінка входить у щотижневу відомість і складає не більше 30% від 100 балів що може отримати студент протягом тижня.
	активність студента під час аудиторних занять (підготовка доповідей за лекційним матеріалом, ведення конспекту, опрацювання літератури за темами дисципліни, володіння теоретичними положеннями дисципліни, тестування, створення презентацій, усне опитування)	Оцінка входить у щотижневу відомість і складає 70% відсотків від 100 балів що може отримати студент протягом тижня.
РУБІЖНИЙ КОНТРОЛЬ	Контрольна робота 1 (складається протягом семестру) 3 варіанти тестів по 25 питань. Кожна правильна відповідь 4 бали.	максимальна оцінка складає 100 балів, є оцінкою у поточній відомості накопичених балів за відповідний навчальний тиждень.
	Контрольна робота 2 (складається протягом семестру) 3 варіанти тестів по 25 питань. Кожна правильна відповідь 4 бали.	максимальна оцінка складає 100 балів, є оцінкою у поточній відомості накопичених балів за відповідний навчальний тиждень.
	Всього: у кінці півріччя середнє арифметичне накопичених балів помножується на коефіцієнт 0,25 (100*0,25)	25 балів

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік 3 варіанти тестів по 50 питань. Кожна правильна відповідь 1,5 бали.	75 балів
	Загальна оцінка:	100 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
84–89	B	добре	
74–83	C	задовільно	
66–73	D		
61–65	E		
21–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розробник силабусу
навчальної дисципліни

Баковецька О.О.

Завідувач кафедри

Сидоренко Т.В.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри інформаційної,
бібліотечної та архівної справи
від 15 травня 2020 року,
протокол №.11